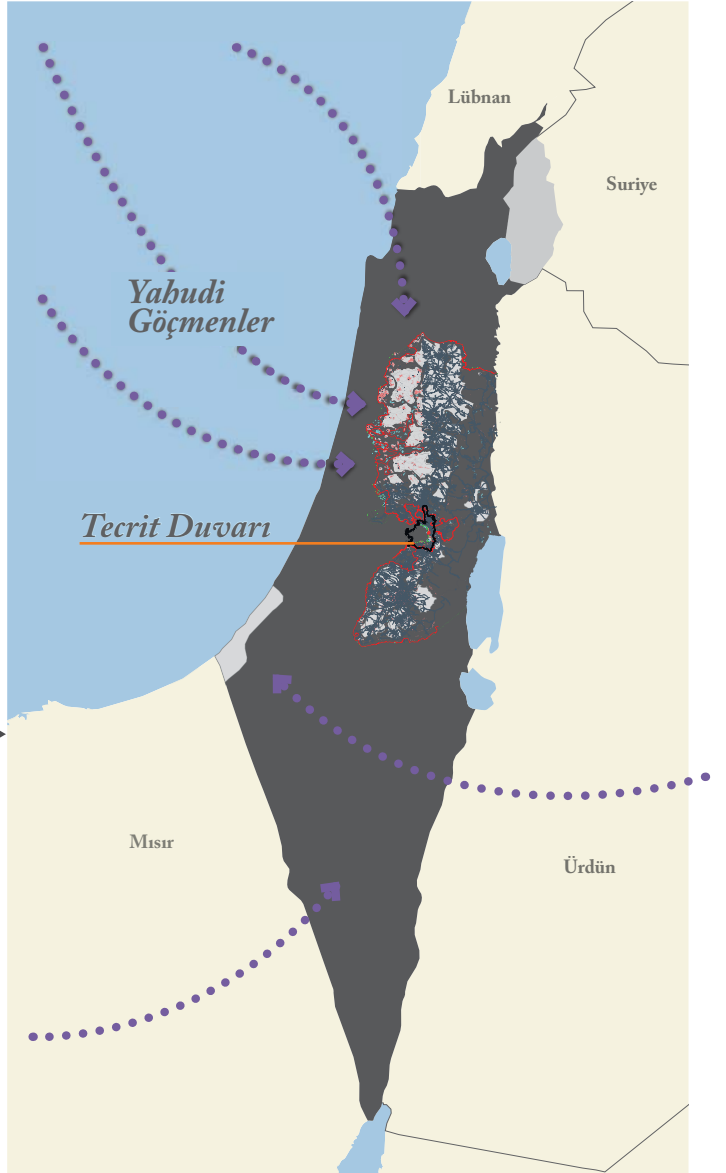
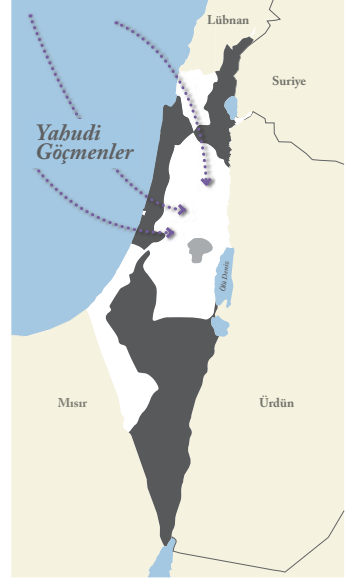
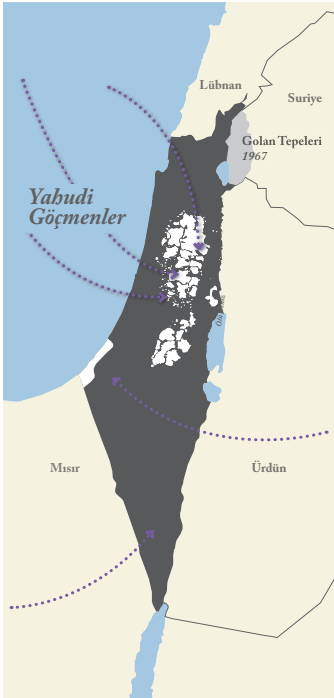
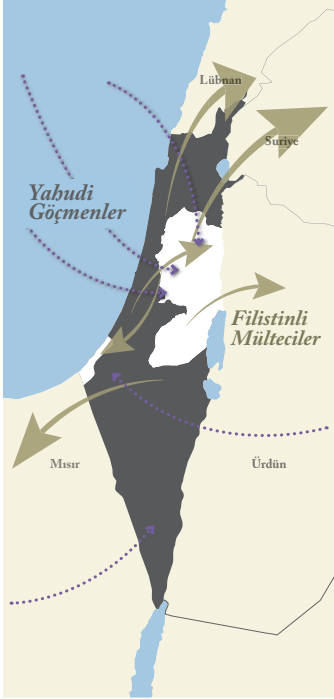

ANLAŞMAZLIĞIN TARİHÇESİ

Toprak, Nüfus ve Olaylar

01

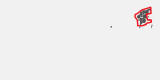
KUDÜS

Kentsel Değişimin Zaman Çizelgesi

02

1840 yılına kadar

Osmanlı Dönemi

1841 - 1888

1889 - 1910

1911 - 1925

1918 - İngiliz Mandası

1926 - 1937

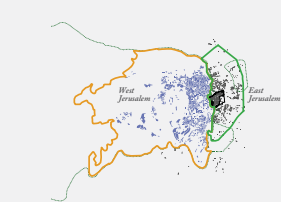

1938 - 1947

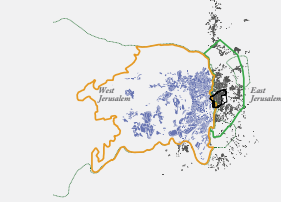

1948 - 1955

1948 - Nakba Savaşı, İsrail Devleti ilan edildi.

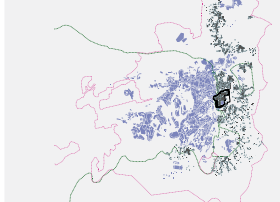

1956 - 1966

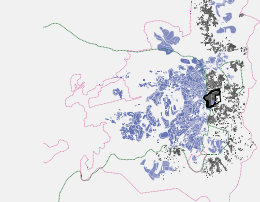

1967 - 1977

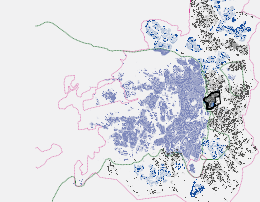
1967 - İsrail Batı Şeria ve Gazze'yi işgal etti.

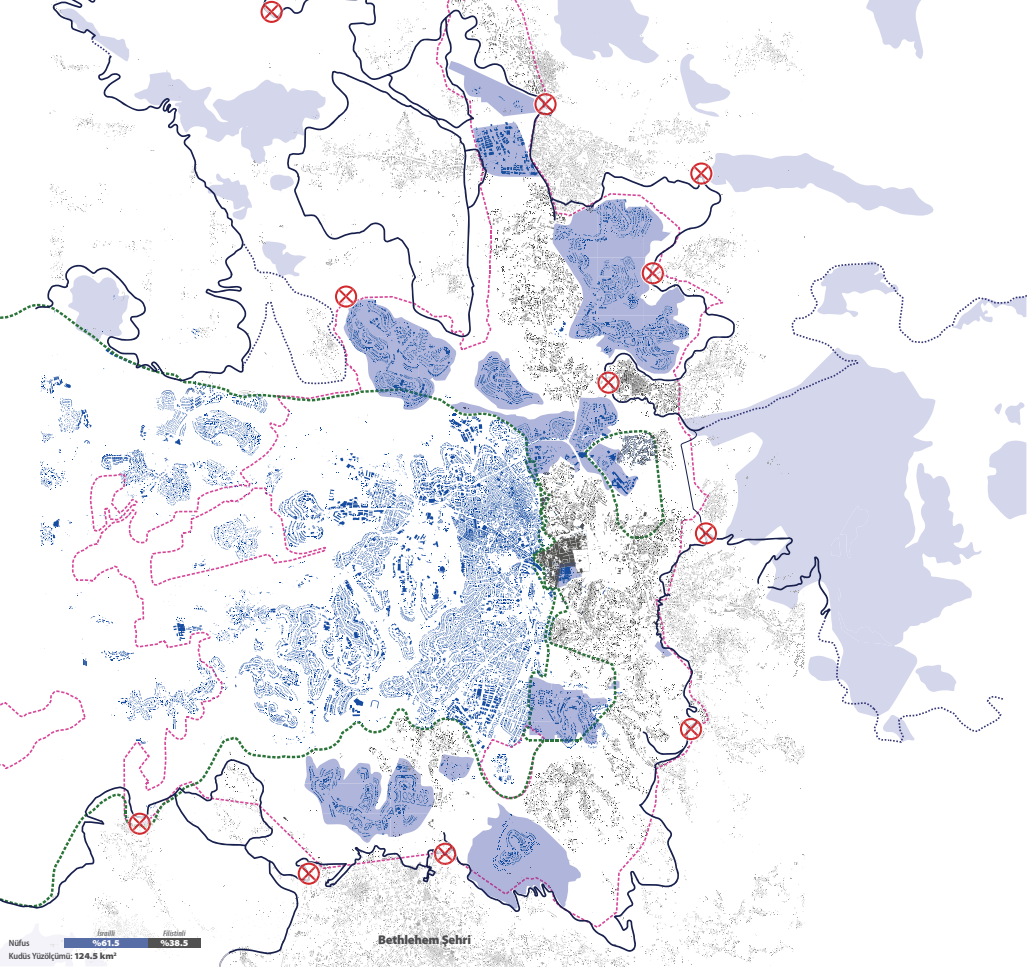
1978 - 1991

1992 - 2001

2002 - 2014

Kudüs - Resmi Sınırlar

- Osmanlı Dönemi
- İngiliz Mandası Dönemi
- Batı Kudüs İsrail yönetiminde (1948 - 1967)
- Doğu Kudüs Ürdün yönetiminde (1948 - 1967)
- Kudüs (Doğu ve Batı) İsrail yönetiminde (1967 - 2014)
- Kontrol Noktaları

Yerleşim Alanları

- Filistinlilere ait
- İsraililere ait
- İsrail Yerleşimleri

Diğer Sınırlar

- Tecrit Duvarı
- 1949 Ateşkes (Yeşil) Hattı

TARİHİ ŞEHİR

03

Üç farklı dinden yaklaşık
37.710 kişinin
yaşadığı Tarihi Şehir
900 dönüm
bir alanı kapsamaktadır.

Kutsal Şehir ve Üç Din;
**İslamiyet,
Hristiyanlık
ve Musevilik.**

Harem-i Şerif
(El Aksa) alanında Kible / El Aksa
Camii (M.S. 705) ve
**Kubbet-üs
Sahra**
(M.S. 688 - 692) yer almaktadır.

**Müslümanların
yaşadığı bölüm**
481 dönüm bir alana sahiptir,
bu alanda **28.180 kişi**
yaşamaktadır ve şehirdeki nüfusun
%74,6'sını içermektedir.

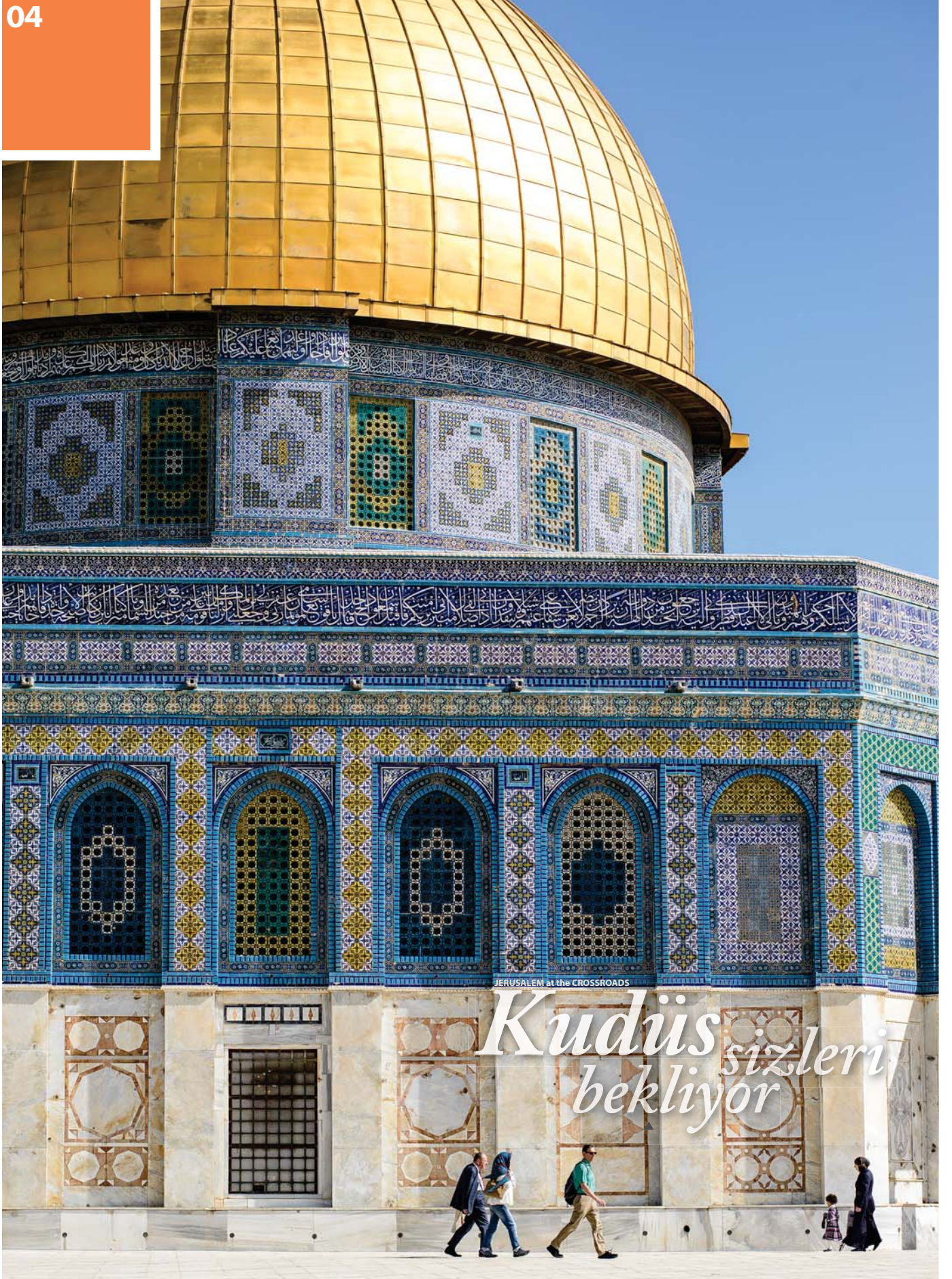

1967 yılında
İsrail ordusu Eski Kudüs'ü ele
geçirdikten sonra üç gün içerisinde
tarihi şehirdeki
Mağrip bölgesinde
yaklaşık **650 kişinin** yaşadığı
135 ev yıkılmıştır.

HARAM EL ŞERİF KUBBET-ÜS-SAHRA

04

05

KUDÜS'TEKİ OSMANLI MİMARİSİ

Osmanlı Mirası

Osmanlı hükümraniği

Memlûkî'lerin

1517 yılında

yenilmesinden sonra başlamıştır.

Sultan Süleyman

1535 yılında şehri çevreleyen
surların yeniden inşasını
emretmiştir, çalışmalar

1537-41 yılları
arasında tamamlanmıştır.

06

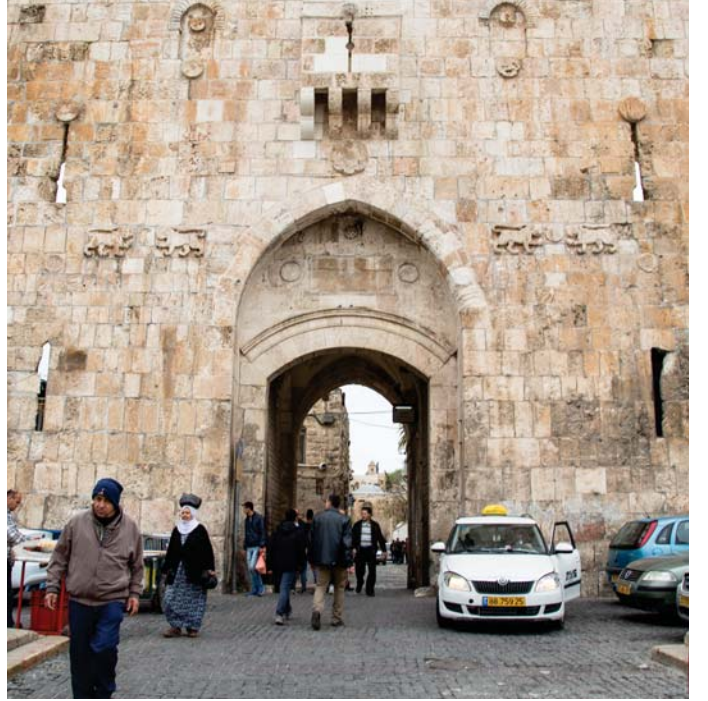

Kudüs şehri surları

günümüzde
kentin evrensel sembolü
durumundadır, şehrin anıtsal
nitelikteki giriş kapısının 5
tanesi yeniden yapım aşamasında
inşa edilmiştir ve özel öneme
sahiptirler.

1187'de Sultan Selahaddin

zamanından sonra şehir sur
duvarları olmadığı için korunmasız
kalmıştır.

Kudüs'ün tarihi merkezinde
Osmanlı döneminden kalan
3.058'in

üzerinde yapı bulunmaktadır.
Bunlardan **1.088** adedi **16.**
Yüzyıl yapılarıdır, geriye
kalan yapılardan **1970** adedi
ise **19. Yüzyıldan** inşa
edilmiştir.

Surların yanı sıra şehirde
**Kanuni Sultan
Süleyman**

**döneminde 240 cami-
mescid, 18 çeşme, 17 dar-
ül kurra ve 70 civarında tekke**
inşa edilmiştir, **Harem-i Şerif**
ve **Kubbe-üs Sahra'da** da
onarım çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Günümüze kadar hizmet veren
veren **hanlar** ve **dükkanların**
yanı sıra çok sayıda

okul ve
yetimhane de
inşa edilmiştir.

ANLAŞMAZLIK DURUMLARI-BİÇİMLERİ

Filistinlilere Uygulanan Ayrımlar

07

620.728 İsraili
(166,862 ev), ve
396.794 Filistinli
(69,613 ev)
Kudüs'te yaşamaktadır.
(Doğu ve Batı Kudüs)

**Nüfusun
%39'u**
Doğu Kudüs'te yaşadığı halde
belediye bütçesinin
sadece 12%'si
bu bölgeye harcanmaktadır.

Doğu Kudüs'ün yaklaşık olarak
750 adet park
alanına ihtiyacı
bulunmaktadır.

Doğu Kudüs'te 13 adet
Anne Çocuk
Sağlığı merkezi
ihtiyacı vardır.
(Şu anda Batı Kudüs'te 25
merkez bulunmaktadır, Doğu
Kudüs'te ise yalnızca 4 tane
vardır.)

Doğu Kudüs'te Belediye
tarafından hizmet vermesi gereken
41 adet anaokulu öncesi
kurum eksikliği vardır.
(Mevcut durumda Doğu
Kudüs'te 10 tane kurum
olmasına karşın Batı Kudüs'te
77 adet yer almaktadır.)

Her **8.800**
Filistinliye
1 Park düşerken
Kudüs'teki İsraililer için bu oran her
512 kişi için bir park
şeklindedir.

Batı Kudüs'te 710 kişiye
1 km kaplanmış yol
düşerken bu oran
Doğu Kudüs'te 2,448
kişiye 1 km şeklindedir.

Benzer bir durum
kanalizasyon sistemi
içinde söz konusudur.
(1:743'e 1:2,809).

DOĞU KUDÜS VE ETRAFINDA İSRAİL YERLEŞİMLERİ

Arazi ve Doğal Kaynakların Kontrolü

08

**Filistin topraklarının
24.000 dönümü**

(Doğu Kudüs topraklarının %34'ü)
İsrail yerleşimleri için istimlak edilmiş durumda.

**2,000
yerleşimci**

Filistin konut alanlarının yer aldığı mahallelerde konumlanan "İç yerleşimler" de manidar bir şekilde kendi evlerinde yaşamaktadır.

**Doğu Kudüs'te
196,990**

İsraili yerleşimci
yaşamaktadır. (Kudüs'teki
İsraili nüfusunun %38'i),
tarihi kent merkezinde yeniden
canlandırılan Yahudi bölgesiyle
birlikte Doğu Kudüs etrafında
11 yerleşme yer almaktadır.

**Kudüs etrafında 140.000
kişinin yaşadığı 3 yerleşim
bloğu yer almaktadır.**

Söz konusu yerleşimler Batı Şeria'nın güney ve kuzeyinin bağlantısını koparmaktadır ve bu alana bitişik hayata geçilmesi düşünülen Filistin devletinin kurulmasını zorlaştırmaktadır.

İSRAİL TARAFINDAN UYGULANAN PLANLAMA KISITLAMALARI

Yok Sayma Yılları ve
Etnik Milliyetçi Yasalar

09

Filistinlilerin bölgelerinde maksimum arsa kat yüksekliği (emsal) oranı olarak genellikle **%25-50** arasında izin verilirken, **İsraillilerin** bölgelerinde bu oran **%75-125** civarındadır.

Filistinlilere Doğu Kudüs'ün **%13'ü**, **Kudüs bütününde** ise toplamda **%7,8'lik** bir pay verilmiştir.

Doğu Kudüs'te 1992'den beri **1600 yapı yıkılmıştır** ve yaklaşık olarak **11.000 yapının yıkım emri** bekletilmektedir.

14,203 Filistin kökenli **Kudüs'lünün** 1967'den beri **ikâmet izni** iptal edilmiştir.

İnşaat izni almadaki zorluklar ve bunun maliyeti nedeniyle (100m²'lik bir ev için **inşaat izni** almak en az **30.000\$**) **Doğu Kudüs'te kaçak yapı sayısı çok yüksek miktarlarda artmıştır.**

2000-2010 yılları arasında **Kudüs Belediyesi** kaçak yapılardan **63 milyon dolar** ceza topladı, bu cezaların **%70'i** ise **Doğu Kudüs'teki** yapılara kesilmiştir.

Kudüs'teki **Filistinliler vatandaş değil**, daha çok **geçici sakinler** gibidir; 2014'de **107** Filistinlinin Kudüs'te **oturma izni** iptal edilmiştir.

100,000 **Doğu Kudüs'lü** Tecrit Duvarıyla ayrılmasına rağmen, hâla **"Arnona"** ya da belediye vergilerini ödemek zorundadırlar. Ancak, kamu kurumlarından yeterli hizmet alamamaktadırlar.

Doğu Kudüs'teki **planlama eksikliği organik kaçak yapılaşmayı artırırken, kamusal alanların oldukça azalmasına** neden olmuştur.

TECRİT DUVARI

Filistin Toplumunun Parçalarına Ayrılması

10

Tecrit-Ayırma Duvarının inşası 2002 yılında başlamıştır,
yaklaşık olarak yaklaşık

8 m yükseklikte,
betondan inşa edilen duvar,
yer yer farklı yüksekliklerde, ve
üzerinde **demir çit** ve **tel örgüler** yer almaktadır.

Kudüs'teki Tecrit Duvarı
tamamlandığında toplam

142 km
uzunluğa ulaşması planlanıyor.
90 km'si
tamamlanan duvarın
12 km'si
yapım aşamasındadır.

Duvar **526 km²** bir
alanı, diğer bir tabirle Batı Şeria'nın
%9,4'ünü
İsrail tarafına katarak
"Bağlantı Bölgesi"
denilen bir bölge oluşturuyor.

Tecrit duvarlarının inşasından
sonra **Kudüs Filistin'in kalbi olma niteliğini**
yitirmiştir, günümüzde
dışarıda bırakılmış ve izole edilmiştir.
Batı Şeria'lı Filistinliler Doğu
Kudüs'e giriş için
izin almak zorundadırlar.

522 barikat
ve diğer
kontrol noktaları

Filistinlilerin Batı Şeria'daki hareketini engelliyor.

Kalendiya
kontrol noktasından günde yaklaşık
20.000 kişi

geçmektedir. Bunların **6.000'i**
Batı Şeria'lı Filistinliler
iken, **14.000'i** ise **Doğu**
Kudüs sakinleridir.

TECRİT DUVARI

11

Batı Şeria ve Gazze'de yaşayan
üç milyondan fazla
Filistinlinin Kudüs'e giriş hakları
bulunmamaktadır.

JERUSALEM at the CROSSROADS

*Kudüs sizleri
bekliyor*

KONUT, PLANLAMA VE ALTYAPI SORUNLARI

İnşa İzni Olmayan Arsa Sahipleri

12

Doğu Kudüs'teki evlerin

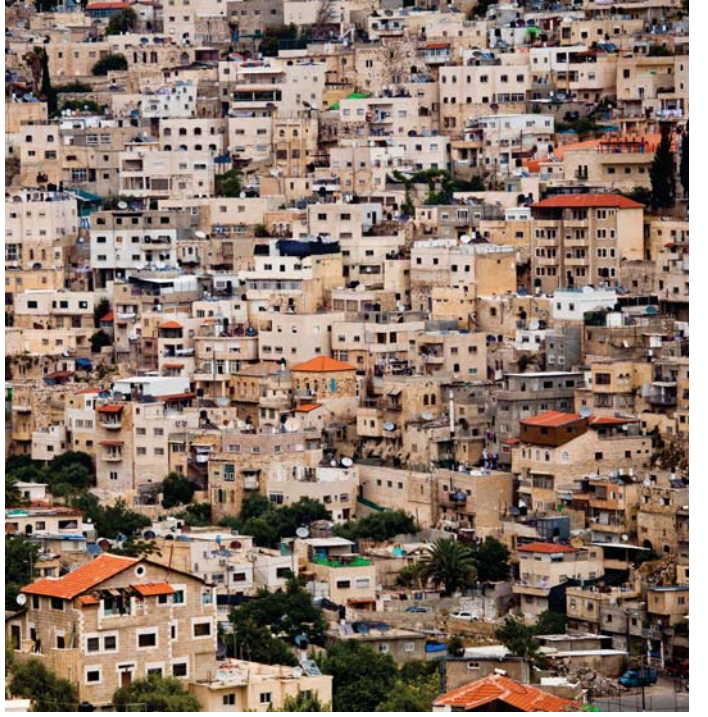
**%28-44'ü
kaçak yapı**

statüsündedir. **Belediye**
1967'den beri sadece **14.000**
yapıya **inşaat izni** vermiştir.

2003'ten beri İsrail Doğu Kudüs'te
oturan Filistinliler üzerinde
sık sık Kudüs'te oturdularına
dair belgelerini sorgulayan

**"Hayatın
Merkezi"**

politikası ile baskı kurmaktadır.

Hayatın Merkezi politikası

**Doğu
Kudüs'te**

evlerin ciddi bir şekilde
azalmasına ve varolan evlerin
nüfusunun aşım derecede
artmasına yol açmaktadır.

Yaklaşık

**100,000
Kudüs sakini**

Tecrit Duvarı dışında yaşadığı için
temel hizmet ve altyapı
eksikliğinden kaynaklanan
sıkıntılar yaşamaktadır.

KAMUSAL ALAN EKSİKLİĞİ

Nefes Alabilecek Yer Olmayan
“Yeşil” ile Boğulmak

13

Filistinli mahallelerin
%35'i üzerinde inşa
izni olmayan
**“açık peyzaj
alanları”**
olarak tayin edilmiştir.

Doğu Kudüs'te park ve oyun
alanları için ayrılmış
2.418 dönüm
alan ihtiyaç bulunmaktadır.
Doğu Kudüs'te yaşayan **400.000**
Filistinliye yalnızca **11 park**
hizmet vermektedir ve bu parkların
bir kısmı da yeterli değildir.

Yaşlılar için
merkezler, kütüphaneler
ve toplum merkezi gibi
çeşitli kamusal alanlar için
135 dönüm
araziye ihtiyaç bulunmaktadır.

Toplumsal bağları
olmadan insanlar
içinde yaşasalar
bile kendilerini
kamusal alana ait
hissedememektedirler.

EĞİTİM

Yokluk ve Kanunların İhlali

14

Doğu Kudüs'teki **103.391** öğrenci **211** okula devam etmektedir. (Toplamda 3.056 sınıf yer almaktadır) Binlerce çocuk, genç ve öğretmen okullarına ulaşmak için her gün askeri kontrol noktalarından geçmek zorunda kalmaktadır.

The Human Rights Foundation, The Kids at Kamada photograph, 2015. Web: 10 March 2016. <http://www.humanrights.org/en/press-releases/2016/03/10>

Filistinli öğrencilerin %51'inin kaydolduğu okulların **%36'sı** Belediye'ye aittir.

Bu resmi okullardaki **öğrenci yoğunluğu** özel okulların iki katıdır

613:366

2.797 sınıf ihtiyacı bulunmaktadır. Nüfusun artması ile **her yıl devlet 36 sınıf eklediği** halde **2035'te sınıf ihtiyacının**

5.453 olması beklenmektedir.

Doğu Kudüs'teki **sınıfların %25'i** kullanılan işlevlere göre **yetersiz** alana sahiptir. **%23,6** sınıfın ise **onarım ihtiyacı** bulunmaktadır.

2035'e kadar **53 ilkokul** (her biri 18 sınıflı) ve **15 lise** (32 sınıflı) inşa edilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Okullarda öğrenimini tamamlayamayanların oranı %13'tür.

TOPLUMSAL AİDİYET

IPCC Karşı Planlama Çalışmaları

15

IPCC Toplumsal Danışmanlık,
Arsa Sahipleri ile Görüşme,
Halkı Bilinçlendirme
Kampanyaları ve Açık Günler
gibi faaliyetlerle
Doğu Kudüs'teki Filistinlilerin
varlığını güçlendirmek ve
onların haklarını korumak
için çalışmaktadır.

**Mahalle Derneklerine
gelişme
planını**

takip etmeleri noktasında
destek vermektedir.

Genç mimar, avukat
ve toplum liderlerini
eğiterek
kent planlama ve hukuk
alanında uzmanlık
bilgilerini artırmaya
çalışmaktadır.

16

EVLERİ YIKIMDAN KORUMAK

IPCC Karşı Planlama Çalışmaları

Doğu Kudüs'te

11,000

Filistinlinin evine

yıkım kararı

verildi.

1992'den beri yaklaşık

1,600 yapı

yıkıldı.

(Belediye ve İçişleri Bakanlığı'nca,
ya da kendi kendine yıkılanlar
dahil)

IPCC'nin planlamaları

sayesinde **4,900**

evin yıkımı

durdurulabilmektedir.

IPCC uzmanları ve

danışmanlarının

planlama

önerileri

İsrail mahkemeleri

tarafından talep edilmekte

ve dikkate alınmaktadır.

EV KONUSUNDA YENİ YAKLAŞIMLAR

IPCC Karşı Planlama Çalışmaları

Doğu Kudüs'te

8.000 konut

birimine **ihitiyaç** bulunmaktadır.
Buna ek olarak mevcut

15.000 konutun

ise **yenilenmesi**
gerekmektedir.

2030 yılı için toplamda

73.600 konut

birimine **ihitiyaç**
bulunmaktadır.

17

Halihazırda acil durumlar için

1.573 konut

birimi hazır durumdadır (**2-3 yıllık**
süreç için) ve orta ve uzun vadede

ise **23.000 konut**

birimi kullanılabilir hale gelecektir
(**5-15 yıllık süreç için**)

Geliştirilen konut birimlerinin

%50'si dar gelirlilerin
alabileceği fiyatlarda olmalıdır
(ortalama piyasa fiyatlarının %40
altında), yine bu yeni yapılacak

evlerin **%20'si** yeni evli
çiftler için ucuz kiralanabilir
olmalıdır.

KAMUSAL MEKÂNLARIN GELİŞTİRİLMESİ

IPCC Karşı Planlama Çalışmaları

18

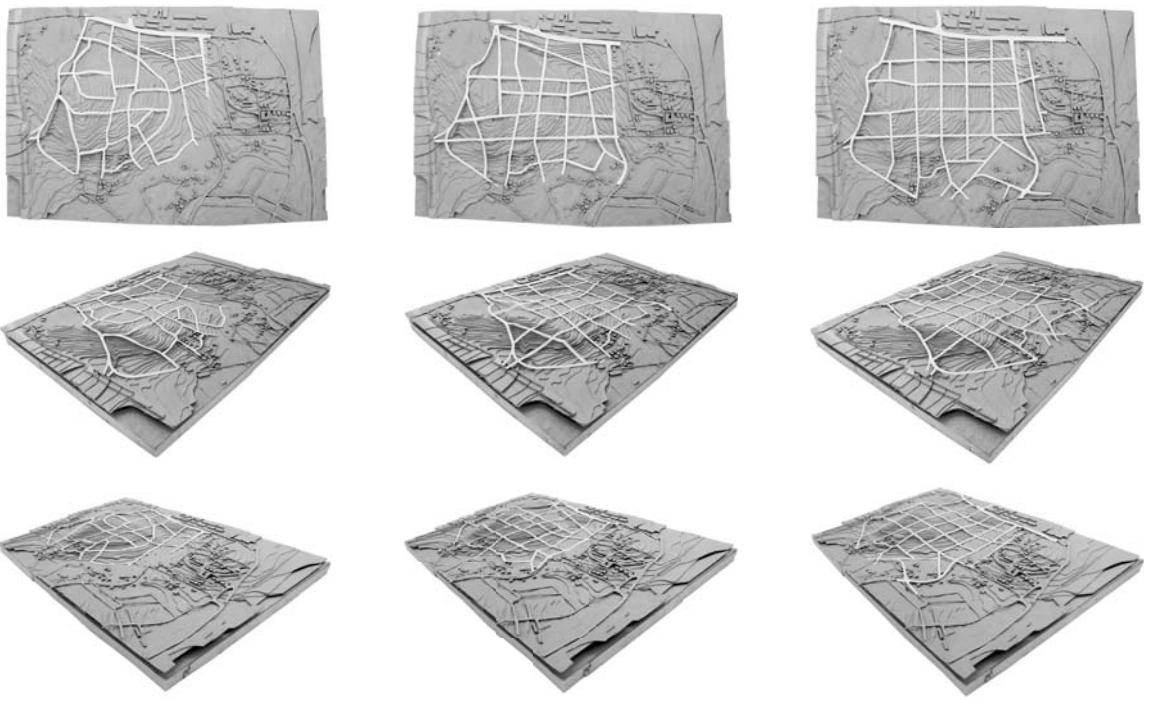
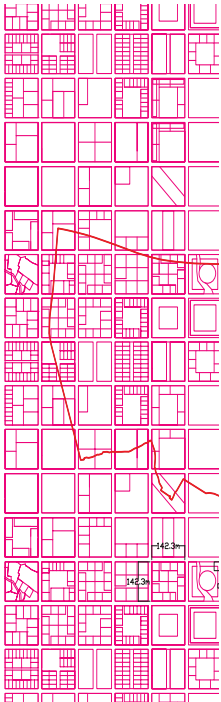
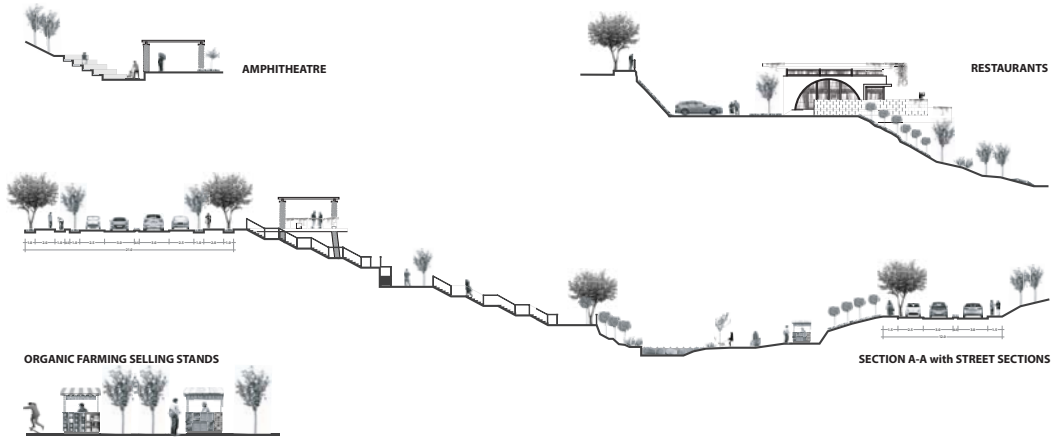
Doğu Kudüs içinde
**kamusal
kullanım** için var
olan ve potansiyel alanlara
ilişkin **veri tabanı**
oluşturuldu.

Kısa vadeli strateji:

Proje uygulamaları-istekli arazi
sahipleriyle ortaklıklar. Kent Kim-
liği ve Kamusal mekâna sahip
olma.

Uzun vadeli strateji:

Hedeflenen gelişimler için
Kamusal alan belirlemeleri- lobi
faaliyetleri ve yerel ortaklar ve
uluslararası toplumdan destek
alınarak.

KENTSEL EKONOMİYİ GELİŞTİRME

IPCC Karşı Planlama Çalışmaları

**Tematik
Planların
geliştirilmesi**
(Turizm, Eğitim, Ucuz
Konut Temini)

**Karma
kullanımları
içeren
planlama**

ESKİ ŞEHİRDE RESTORASYON VE YENİLEME

IPCC Karşı Planlama Çalışmaları

Kudüs-ü Şerif'te ticari ve kamusal yapılara ek olarak 5,500-6000 konut birimi yer almaktadır.

Bu yapıların mevcut durumları ve onarım ihtiyaçları hakkında yeterli veri bulunmamaktadır. Mimari ve kentsel mirasın kaybedilmesinden korkulmaktadır.

20

Tarihi şehir içinde **bireysel çabalarla** yürütülen restorasyon çalışmaları elde yeterli veri olmaması, restorasyonu ve yeniden kullanımına ilişkin çalışmalar yapılmadığı için yetersiz kalmaktadır. **Çok sayıda yapı kötü durumları dolayısıyla tarihsel olarak ortadan kalkma ve yıkılarak insan hayatına zarar verme tehlikesi taşımaktadır.**

Kudüs şehrini kaçınılmaz yıkımdan korumak için

acil onarım

müdahalelerine ihtiyaç duyulmaktadır, bu bağlamda yeniden kullanım ve restorasyonuna ilişkin programlar hazırlanmalıdır.

JERUSALEM at the CROSSROADS

Kudüs sizleri bekliyor *Al Quds* القدس *awaiting* تنتظرك

Fotoğraflar
Muath Khatib
Amanda Mustard

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

FATİH
SULTAN
MEHMET
ÜNİVERSİTESİ

ipcc
INTERNATIONAL
PEACE & COOPERATION
CENTER

